

KIRJANPITO 22C00100

Luento 11: Tilinpäätösanalyysi,
kassavirtalaskelma

TILIKAUDEN TILINPÄÄTÖS

- Tilinpäätös laaditaan suoriteperusteella:
 - Yleiset tilinpäätösperiaatteet (KPL 3:3§):
 - *Tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut otetaan tilinpäätöksessä huomioon riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä*
 - Maksuperusteisuuden oikaiseminen ja täydentäminen (KPL 3:4§):
 - *Maksuperusteella kirjatut erät on oikaistava ja täydennettävä ennen tilinpäätöksen laatimista suoriteperusteen mukaisiksi.*

TILIKAUDEN TILINPÄÄTÖS

- Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka sisältää (KPL 3:1 §):
 - 1) *tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen (kaava KPA 1:6 §);*
 - 2) *tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman (kaavat KPA 1:1-4 §);*
 - 3) *varojen hankintaa ja niiden käyttöä selvittävän rahoituslaskelman, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö (KPA 2:1 §);*
 - 4) *taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot (liitetiedot) (KPA 2:2-10 §, OYL 11:6a-8 §).*

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

RAHOITUSLASKELMA

- Rahoituslaskelma (KPL 3:1 § , KPA 2:1 §):
 - Selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana:
 - Suuryritys:
 - *Tase 20 me, liikevaihto 40 me, 250 henkeä*
 - Yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö
 - Rahoituslaskelmasta on ilmentävä:
 - 1) Liiketoiminnan rahavirta
 - 2) Investointien rahavirrat
 - 3) Rahoituksen rahavirrat.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

RAHOITUSLASKELMA

- Liiketoiminnan rahavirta osoittaa missä määrin tilikauden aikana on liiketoiminnan avulla pystytty tuottamaan rahavaroja:
 - Toimintaedellytysten säilyttämiseen
 - Tuoton maksamiseen oman pääoman sijoittajille
 - Uusien investointien tekemiseen
 - Lainojen takaisinmaksuun.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

RAHOITUSLASKELMA

- Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavirtojen käytön, joka on toteutettu tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.
- Rahoituksen rahavirrat osoittavat oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA

- Rahoituslaskelman sisältö:

Liiketoiminnan rahavirta

+ Investointien rahavirta

+ Rahoituksen rahavirta

= Likvidien varojen lisäys/vähennys

RAHOITUSLASKELMA

- Kilan yleisohje rahoituslaskelman laatimisesta (30.1.2007):
 - Tavoite:
 - Miten rahavirtaa on aikaansaatu?
 - Mihin kertynyt rahavirta on käytetty?
 - Käyttö:
 - Yritysten välinen vertailu
 - Rahoitusaseman ja rahoitusrakenteen muutokset
 - Rahoituslaskelman muoto:
 - Suora rahoituslaskelma ("ylhäältä alas")
 - Epäsuora rahoituslaskelma ("alhaalta ylös")

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KONE 2017

Konsernin rahavirtalaskelma

Me	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Myyntitulot	8 818,0	8 872,8
Ostot, palkat ja muut menot	-7 554,7	-7 363,3
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 263,3	1 509,5
Saadut korot	57,8	43,8
Maksetut korot	-3,3	-3,0
Saadut osingot ja pääoman palautukset	3,4	7,2
Muut rahoituserät	-54,5	-61,8
Maksetut verot	-303,0	-317,2
Rahavirta liiketoiminnasta	963,7	1 178,4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-109,5	-115,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	0,5	0,4
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	-34,6	-82,2
Rahavirta investoinneista	-143,5	-197,6
Rahavirta investointien jälkeen	820,2	980,8
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-82,4	-154,2
Lyhytaikaisten velkojen muutos	13,5	-176,7
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	160,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-46,7	-4,2
Osmien osakkeiden osto	-	-39,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	24,9	18,4
Voitonjako	-795,4	-718,2
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-5,5	-26,7
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-891,7	-941,0
Rahavarojen muutos	-71,5	39,8
Rahavarat kauden alussa	589,2	552,7
Valuuttakurssien vaikutus	-21,1	-3,3
Rahavarat kauden lopussa	496,5	589,2

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (SUORA RAHOITUSLASKELMA)

Myynnistä saadut maksut	+XX
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	+XX
Maksut liiketoiminnan kuluista	- <u>XX</u>
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	+/- XX
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	- XX
Saadut korot liiketoiminnasta	+XX
Saadut osingot liiketoiminnasta	+XX
Maksetut välittömät verot	- <u>XX</u>
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	+/- XX
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)	+/- <u>XX</u>
Rahavirtoina toteutuneet oman pääoman veloitus/hyvitykset <u>aikaisempien tilikausien kertaluonteisista tapahtumista</u>	+/- <u>XX</u>
Liiketoiminnan rahavirta (A)	+/- <u>XX</u>

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	- xx
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	+xx
Myönnetyt lainat	- xx
Investoinnit muihin sijoitukseen	- xx
Lainasaamisten takaisinmaksut	+xx
Luovutustulot muista sijoituksista	+xx
Saadut korot investoinneista	+xx
Saadut osingot investoinneista	+xx
Maksetut välittömät verot	- <u>xx</u>
Investointien rahavirta (B)	+/- <u>xx</u>

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Maksullinen oman pääoman lisäys	+XX	
Omien osakkeiden hankkiminen	- XX	
Omien osakkeiden myynti	+XX	
Lyhytaikaisten lainojen nostot	+XX	
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	- XX	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	+XX	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	- XX	
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	- XX	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	- <u>XX</u>	
Maksetut välittömät verot	- XX	
<hr/>		
Rahoituksen rahavirta (C)	+/- <u>XX</u>	
<i>Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+)/vähennys (-)</i>		+/- xx
<i>Rahavarat tilikauden alussa</i>		xx
<i>Rahavarat tilikauden lopussa</i>		xx

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

RAHAVIRTA-ANALYYSIT

- Pyritään saamaan kassa- ja suoriteperusteista informaatiota kuvaamalla yrityksen rahojen käyttöä ja hankintaa.
- Rahavirta-analyyseista tavallisimpia ovat:
 - Kassavirta (kassaperusteinen)
 - Meno-tulo-virta (suoriteperusteinen).
- Tilinpäätöksen harkinnanvaraisuudet eivät aiheuta samanlaisia ongelmia kuin perinteisessä tunnusluku-analyysissä.

KASSAVIRTALASKELMA

- Kirjanpidon suoriteperusteinen tuloslaskelma oikaistaan maksuperusteiseksi laskelmaksi tilikauden kassaan- ja kassastamaksuista.
- Tilinpäätöksen arvostus- ja jaksotusratkaisujen vaikutus eliminoidaan.
- Laskelma kuvaa tilikauden rahavirtojen lähteet ja käytön:
 - Kassatuloista vähennetään kassamenot ”taloudellisessa etuoikeusjärjestyksessä”
 - Kuinka pitkälle kassatulot riittävät?

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KASSAVIRTALASKELMA

- Kasaan- ja kassastamaksut:

KASSA	
(Kasaanmaksut)	(Kassastamaksut)
Myynti	Ostot
Liiketoiminnan muut tuotot	Liiketoiminnan muut kulut
Omaisuuuden myynti	Investoinnit
Saadut ennakot	Maksetut ennakot
Rahoitustuotot	Rahoituskulut
	Verot
	Osingot
Vieraan pääoman nostot	Vieraan pääoman takaisinmaksu
Oman pääoman sijoitus	Oman pääoman palautus

TILINPÄÄTÖS vs KASSAVIRTA

- Korjaukset:
 - Suoriteperusteiset myynnit/ostot:
 - Myyntisaamisten ja ostovelkojen muutos
 - Saatujen/maksettujen ennakkomaksujen muutos
 - Siirtosaamisten ja –velkojen muutos:
 - Mihin erään liittyvät? => Liiketoiminnan muut kulut
 - Pakollisten varausten muutos
 - Voitonjako:
 - Vapaan oman pääoman muutos
 - Nettoinvestoinnit
 - Muutokset omassa ja vieraassa pääomassa
 - Likvidien varojen muutos.

TILINPÄÄTÖS vs KASSAVIRTA

- Ei kassavirtaa:
 - Varasto ja varaston muutos:
 - Ostot +/- ostovelkojen muutos
 - Poistot:
 - Nettoinvestoinnit = Pysyvien vastaavien muutos
 - Poistoero ja verotusperusteiset varaukset
 - Laskennalliset verot
 - Arvonkorotus- ja käyvän arvon rahasto:
 - Muutos.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KASSAVIRTALASKELMA

Myynnin kassaanmaksut

- Kassaperusteiset ostot ja liiketoiminnan kulut

= Toimintajäämä

- Voitonjaon ja rahoituksen kassamenot sekä satunnaiset erät

= Rahoitusjäämä

- Nettoinvestointien ja sijoitusten kassamenot

= Investointijäämä

+/- Yritykseen sijoitetun pääoman muutos ja likvidien varojen muutos

= 0

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KASSAVIRTALASKELMA

KASSAVIRTALASKELMA		
Liikevaihto		
-/+ Myyntisaamisten lis/väh	_____	
-/+ Osatuloutuksen saamisten lis/väh	_____	
+/- Saatujen ennakoiden lis/väh	_____	+
= Myynnin kassaanmaksut		
Liiketoiminnan muut tuotot		
+ Liiketoiminnan muut tuotot	_____	
- Ostot tilikauden aikana	_____	
+/- Ostovelkojen lis/väh	_____	
-/+ Maksettujen ennakoiden lis/väh	_____	
- Liiketoiminnan kulut	_____	
+/- Siirtovelkojen lis/väh	_____	
-/+ Siirtosaamisten lis/väh	_____	
+/- Muiden lyhytaik. korottomien velkojen lis/väh	_____	
+/- Pakollisten varausten lis/väh	_____	
+ Valmistus omaan käyttöön	_____	-
= Toimintajäämä		=
Rahoitustuotot		
+ Rahoitustuotot	_____	
- Rahoituskulut	_____	
- Verot	_____	
- Osingot / yksityiskäyttö	_____	
+/- Satunnaiset tuotot / kulut	_____	+
= Rahoitusjäämä		=
Investoinnit		
-/+ Investoinnit	_____	
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh	_____	-
= Investointijäämä		=
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lis/väh		
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lis/väh	_____	
+/- Lyhytaik. korollisen vieraan pääoman lis/väh	_____	
+/- Pääomalojien lis/väh	_____	
+/- Oman pääoman lis/väh	_____	
-/+ Muiden lyhytaik. saamisten lis/väh	_____	
-/+ Likvidien varojen lis/väh	_____	
		= 0

MYYNIN KASSAANMAKSUT

Liikevaihto

-/+ Myyntisaamisten lis/väh

+/- Saatuja ennakoita lis/väh

= **Myynnin kassaanmaksut**

+ Liiketoiminnan muut tuotot

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

KASSAPERUSTEISET OSTOT

- Ostot tilikauden aikana
- +/- Ostovelkojen lis/väh
- /+ Vaihto-omaisuusennakoiden lis/väh

KASSAPERUSTEISET LIIKETOIMINNAN KULUT

- Liiketoiminnan kulut
- +/- Siirtovelkojen lis/väh
- /+ Siirtosaamisten lis/väh
- +/- Muiden la. korottomien velkojen lis/väh
- +/- Pakollisten varausten lis/väh
- + Valmistus omaan käyttöön
- = **Toimintajäämä**

VOITONJAON JA RAHOITUKSEN KASSAMENOT

- + Rahoitustuotot
- Rahoituskulut
- Tuloverot
- Osingot (/Yksityiskäyttö)
- +/- Satunnaiset tuotot/kulut
- = **Rahoitusjäämä**

NETTOINVESTOINTIEN JA SJOITUSTEN KASSAMENOT

-/+ Nettoinvestoinnit

-/+ Sijoitusten ja pa.saamisten lis/väh

= **Investointijäämä**

Nettoinvestoinnit = Pysyvien vastaavien muutos + poistot

YRITYKSEEN SIJOITETUN PÄÄOMAN JA LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS

$$\begin{aligned} &+/- \text{ Pa.vieraan pääoman lis/väh} \\ &+/- \text{ La. korollisen vieraan pääoman lis/väh} \\ &+/- \text{ Pääomalainojen lis/väh} \\ &+/- \text{ Oman pääoman lis/väh (pl. osingonjako)} \\ &-/+ \text{ Muiden la. saamisten lis/väh} \\ &\underline{-/+ \text{ Likvidien varojen lis/väh}} \\ &= \mathbf{0} \end{aligned}$$

KASSAVIRTALASKELMAN TULKINTA

- Kassavirtalaskelman tulkinta:
 - Jäämät; kuinka pitkälle kassatulot riittävät?:
 - Toimintajäämä
 - Rahoitusjäämä
 - Investointijäämä
 - Mihin suuntaan toiminta kehittyy?
 - Jäämien kehitys 3-5 vuotta
 - Jäämien suhde tase-eriin:
 - Rahoitusjäämä / Myynnin kassaanmaksut
 - Rahoitusjäämä / Investoinnit
 - Korollinen vpo / Rahoitusjäämä

KASSAVIRTALASKELMAN LAATIMINEN

- Ks. erillinen esimerkki.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

Tärkeää

- Suoriteperusteinen tilinpäätös vs. kassavirta
- Kassavirtalaskelman laatiminen